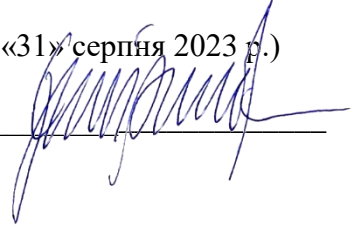

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра конструктивної географії і картографії

Затверджено

На засіданні кафедри конструктивної
географії і картографії
факультету географічного
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 01 від «31» серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри _____

Силабус з навчальної дисципліни
«Проблеми екологічної безпеки»,
що викладається в межах
ОПП Технології захисту навколишнього середовища
другого магістерського рівня вищої освіти для здобувачів
з спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища

Львів 2023

**Силабус курсу Проблеми екологічної безпеки
2023-2024 навчального року**

Назва курсу	<i>Проблеми екологічної безпеки</i>
Адреса викладання курсу	Ауд. 117а, географічний факультет, Львівський національний університет імені Івана Франка, вул. Дорошенка, 41, м. Львів 79007
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра конструктивної географії і картографії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань: 18 - Виробництво та технології Спеціальність: 183 - Технології захисту навколишнього середовища
Викладачі курсу	<i>Войтків Петро Степанович</i> , кандидат географічних наук, доцент кафедри конструктивної географії і картографії <i>Кравців Степан Степанович</i> , кандидат технічних наук, доцент кафедри конструктивної географії і картографії
Контактна інформація викладачів	Моб. +38-093-865-96-68 petrovojtktiv@gmail.com , Petro.Voytkiv@lnu.edu.ua , https://geography.lnu.edu.ua/employee/vojtktiv-petro-stepanovych , м. Львів, в. Дорошенка 41, ауд. 117а. Stepan.Kravtsiv@lnu.edu.ua , kravtsivstepan@gmail.com , тел. моб. 050-317-21-57 м. Львів, в. Дорошенка 41, ауд. 117а.
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій, семінарських занять (за попередньою домовленістю) (вул. Дорошенка, 41, ауд. 117а). Он-лайн консультації через Microsoft Teams, Messenger, Facebook. Для погодження часу консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/employee/vojtktiv-petro-stepanovych https://geography.lnu.edu.ua/course/problemy-ekolohichnoi-bezpeky .
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб сформувати необхідні навички і вміння для розуміння <i>проблем екологічної безпеки в Україні</i> . Тому у курсі представлено: місце та значення навчальної дисципліни; основні поняття та інструментарій дослідження; екологічна безпека як складова національної безпеки; методологічні засади дослідження; оцінку сучасного стану екологічної безпеки екосистем України; основні напрямки державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Проблеми екологічної безпеки» є вибірковою дисципліною з спеціальності 183 Технології захисту навколишнього середовища для освітньої програми магістра, яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<i>Метою</i> навчальної дисципліни «Проблеми екологічної безпеки» є: - формування знань щодо проблем екологічної безпеки; - чітке розуміння основних закономірностей формування екологічної небезпеки й управління безпекою; - набуття практичних вмінь і навичок із забезпечення екологічної безпеки.

	<p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) формування у студентів наукових знань про сучасний стан та рівень антропогенного навантаження; 2) ознайомитись із організаційною і правовою системою управління екологічною безпекою довкілля; 3) вивчити теоретичні засади екологічної безпеки держави; 4) вивчити пріоритетні напрямки державної політики в сфері екологічної безпеки; 5) ознайомитися з методами захисту довкілля, які забезпечують екологічну безпеку різних сфер життєдіяльності – територій та акваторій; 6) вивчити методологічні засади дослідження екологічної безпеки; 7) ознайомитися з сучасним станом екологічної безпеки екосистем України; 8) осягнути основні напрямки державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України. <p>Зміст ВБ 5 <i>«Проблеми екологічної безпеки»</i> має сприяти формуванню у студентів такої інтегральної компетентності: здатність розв’язувати складні задачі та проблеми у сфері технологій захисту навколишнього середовища при здійсненні професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог.</p> <p>А також таких загальних та фахових компетентностей:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 03. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК 05. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>Фахові компетентності:</p> <p>ФК 01. Здатність контролювати й оцінювати екологічні ризики впливу техногенних об’єктів і господарської діяльності на довкілля.</p> <p>ФК 02. Здатність використовувати науково-обґрунтовані методи обробки результатів досліджень в галузі технологій захисту навколишнього середовища.</p> <p>ФК 05. Здатність впроваджувати і використовувати відновлювальні джерела енергії, ресурсо- та енергозберігаючі технології.</p> <p>ФК 06. Здатність контролювати й оцінювати ефективність природоохоронних заходів та застосовуваних технологій.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін. Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с. 2. Буравльов Є.П. Основи сучасної екологічної безпеки. К., 2000. 206 с. 3. Буравльов Є. П. Безпека навколишнього середовища. К., 2000. 320с. 4. Гайченко В. А., Коваль Г. М., Буравльов Є. П. Основи безпеки життєдіяльності людини. К.: МАУП. 2006. 205 с.

5. Дробноход М. І., Вольвач Ф. В., Дрюканов В. Г. та ін. Стійкий екологічно безпечний розвиток і Україна: Навч. посіб. К., 2002. 100 с.
6. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. К. : НІСД, 2012. 308 с.
7. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека та охорона довкілля. Монографія. К.: Основа, 2012. 514 с.
8. Екологічна безпека територій: колективна монографія. / Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. та ін. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361 с.
9. Екологія і закон. / За ред. В. І. Андрійцева. К.: Юринком Інтер, 1997. Т. 2.
10. Качинський А. Б., Хміль Г. А. Екологічна безпека України: аналіз, оцінка та державна політика. К., 1997. 127 с.
11. Кузьміна В. А. Екологічна безпека: Конспект лекцій. Одеса: Вид-во ТЕС, 2013. 131 с.
12. Малишко М. І. Основи екологічного права України. К.: МАУП, 1999. 52 с.
13. Петрук В. Г., Клименко М. О., Мудрак О. В. Вступ до фаху. Підручник для студентів напряму підготовки 6.040106 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2011. 203 с.
14. Сівак В. К., Солодкий В. Д. Основи екологічної безпеки територій та акваторій: Навчальний посібник. Чернівці, 2000. 156 с.
15. Яцик А. В. Екологічна безпека в Україні. К., 2003. 216 с.
16. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник. К., 2017. 267 с.

Додаткова література:

1. Бровдій В. Н., Гаца О. О. Екологічні проблеми України (проблеми неогеніки): Навч. Посіб. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2000. 111 с.
2. Буравльов Є. П., Гетьман В. В. Управління техногенною безпекою України. К., 2006. 205 с.
3. Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни „Екологічна безпека” для студентів IV курсу очної форми навчання за напрямом підготовки „Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”. Укладачі: Кузьміна В. А., Прикуп Л. О. Одеса, ОДЕКУ, 2016 р. 82 с.
4. Ivanyshyn V.V., Stelmashchuk A.M. Leskiv I.Yu. Formation of the system of indicators of ecological security of Ukraine. Sustainable development of economy. International scientific and production journal. 1, 2018 (38). P. 3-7.
5. Sokolenko L. F., Tiutiunyk I. V. and D. V. Leus. Ecological and Economic Security Assessment in the System of Regional Environmental Management: A Case Study of Ukraine. International Journal of Ecology & Development Year 2017; Volume 32, Issue No. 3; Int. J. Ecol. Dev. P. 27-35.

Інформаційні ресурси:

1. Екологічна безпека та економіка: монографія. [Електронний ресурс]. URL:

	<p>https://www.researchgate.net/publication/339847190_Ekologicna_bezpeka_ta_ekonomika_monografia_MI_Sokur_VM_Smandij_EK_Babec_VS_Bileckij_IE_Melnikova_OV_Harlamova_LS_Seludcenko_-_Kremencuk_PP_Serbatih_OV_2020_-_240_s</p> <p>2. Екологічна безпека територій [Електронний ресурс]: колективна монографія / Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко, Л. М. Архипова [та ін.]; за ред. Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко. - Івано-Франківськ: Голіней, 2014. - 442 с. - режим доступу: http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4124</p> <p>3. Екологічна та біологічна безпека України: колективна монографія. / за науковою редакцією О.І. Дребот, А.І. Парфенюк. Київ: Видавництво НУБІП України, 2022. 322 с. [Електронний ресурс]. URL: https://www.agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/Monography/230178N_merged.pdf</p> <p>4. Екологічна безпека: проблеми і шляхи вирішення: зб. наук. Статей XVIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 15-16 вересня 2022 р.) / УКРНДІЕП., 2022. 364 с. [Електронний ресурс]. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15680/1/КондратенкоОМ_БабакинВМ_КрасновВА_СемикінВМ_УкрНДІЕП_2022.pdf</p> <p>5. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональ ний вимір загроз і ризиків : монографія [Електронний ресурс]. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-04/Ivanyuta_mon-64d60.pdf</p> <p>6. Купінець Л.Є. Екологічна безпека аграрного землекористування: теорія і механізми забезпечення: монографія. / Л.Є. Купінець, О.В Жавнерчик; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса: ППРЕЕД НАНУ, 2016. 316 с. [Електронний ресурс]. URL: http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/2820/1/Kupinets_Zhavnerchik_Ekol_bezp_2016.pdf</p>
Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	24 години аудиторних занять. З них 12 годин лекцій, 12 годин семінарських занять /практичних робіт та 66 годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) теоретико-правові засади екологічної безпеки; 2) норми екологічної безпеки, джерела небезпеки та їх класифікація, таксономію та класифікацію небезпек; 3) типи стихійних природних явищ та екологічних катастроф антропогенного походження; 4) види організаційних заходів по ліквідації екологічних катастроф, аварій; 5) нормативно-правові акти, спрямовані на гармонізацію відносин «людина-середовище»; 6) основні механізми антропогенного впливу на довкілля; 7) основи міжнародного законодавства щодо забезпечення екологічної безпеки; 8) основи державної політики у галузі екологічної безпеки; 9) регіональні особливості функціонування екологічної безпеки; 10) методологічні засади дослідження екологічної безпеки; 11) сучасний стан екологічної безпеки екосистем України;

	<p>12) основні напрямки державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України.</p> <p>вміти:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) складати характеристику екологічно небезпечних об'єктів; 2) використовувати законодавчі, нормативні, відомчі та регіональні документи з екологічної безпеки в практичній діяльності; 3) проводити комплексний аналіз екологічної ситуації довкілля регіону; 4) давати прогнози екобезпеки екологічно небезпечних об'єктів, розташованих на території регіону; 5) визначати головні властивості екосистем та геосистем з точки зору формування екологічної безпеки; 6) визначати структуру та функціональні задачі органів управління екологічною безпекою; 7) розробляти конкретні заходи щодо управління екологічною безпекою; 8) спрямувати свою науково-дослідницьку діяльність на вирішення регіональних проблем екологічної безпеки. <p>Проблеми екологічної безпеки, як складова підготовки магістра, має сприяти досягненню таких програмних результатів навчання:</p> <p>ПРН 03. Використовувати сучасні комунікаційні, комп'ютерні технології у природоохоронній сфері, збирати, зберігати, обробляти і аналізувати інформацію про стан навколишнього середовища та виробничої сфери для вирішення завдань професійної діяльності.</p> <p>ПРН 04. Обґрунтовувати рішення направлені на мінімізацію екологічних ризиків господарської діяльності на загальнодержавному, регіональному й локальному рівнях.</p> <p>ПРН 06. Здійснювати аналіз соціо-економіко-екологічного стану підприємств, населених пунктів, районів, областей та розробляти стратегії їх сталого розвитку.</p> <p>ПРН 09. Оцінювати загрози фізичного, хімічного та біологічного забруднення біосфери та його впливу на довкілля і людину, вміти аналізувати зміни, що відбуваються в навколишньому середовищі під впливом природних і техногенних факторів.</p> <p>ПРН 10. Оцінювати вплив промислових об'єктів на навколишнє середовище, наслідки інженерної діяльності на довкілля і пов'язану з цим відповідальність за прийняті рішення, планувати і проводити прикладні дослідження з проблем впливу промислових об'єктів на навколишнє середовище.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Проблеми екологічної безпеки, аспекти екологічної безпеки, оцінка рівня екологічної безпеки, міжнародні аспекти екологічної безпеки, екологічні кризи та катастрофи, національна безпека, методичні засади дослідження, оцінки сучасного стану екологічної безпеки екосистем України, напрямки державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці..</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний Очна (денна) форма навчання передбачає постійний особистий контакт науково-педагогічного працівника і студента, що забезпечує надбання глибоких системних знань, стійких умінь.</p>

	Студенти денної форми навчання зобов'язані відвідувати навчальні заняття згідно з розкладом та своєчасно виконувати навчальні завдання згідно з робочою програмою. Проведення лекцій та семінарських занять та консультації для кращого розуміння тем.
Теми	Подано нижче у табличній формі схема курсу «Проблеми екологічної безпеки» ¹
Підсумковий контроль, форма	Залік в кінці семестру, комбінований.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких навчальних дисциплін як «Екологія», «Збалансоване природокористування», «Економіка природокористування», «Моніторинг довкілля», Моделювання і прогнозування стану довкілля», «Екологія людина», «Заповідна справа», достатніх для сприйняття категоріального апарату <u>екологічна безпека</u> , а також розуміння проблем та оцінки сучасного стану екологічної безпеки, основних напрямків державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Використовуються такі методи навчання: а) <i>словесні</i> – лекція, дискусія, консультація, пояснення, бесіда; б) <i>наочні</i> – презентація, ілюстрування лекційного матеріалу рисунками, схемами та таблицями; в) <i>семінарські</i> – проведення семінарських занять, що включає пошуковий та демонстраційний методи, які застосовують, для підготовки доповідей, відповідей та презентацій результатів вивчення; г) <i>методи контролю і самоконтролю</i> – усний, письмовий.
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор, комп'ютер. Для вивчення курсу достатньо володіти загально вживаними програми такими як Microsoft Teams, Microsoft Office Word, Microsoft Office Power Point.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: • семінарські заняття: 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; • контрольні заміри (модуль): 50% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 50; • залік: 100% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 100 балів. Підсумкова максимальна кількість балів – 100 балів. Приклад розподілу балів на семінарських (практичних) заняттях подається нижче ² . <i>Письмові роботи:</i> Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (семінарські роботи, змістові модулі тощо). <i>Академічна доброчесність:</i> Очікується, що роботи студентів будуть їхніми особистими дослідженнями, аналізами, розв'язками та оформленнями. Відсутність списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів списування,

	<p>плагіату чи обману.</p> <p><i>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і семінарські та практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</i></p> <p><i>Література.</i> Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачами виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, які відсутні з-поміж рекомендованих, але які розкривають завдання лекційного курсу та семінарських і практичних занять.</p> <p><i>Політика виставлення балів.</i> Враховуються бали набрані на поточних модулях (1 модулі) та виконанні семінарських робіт (5 робіт). При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських занять; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до модулів</p>	<p><i>Орієнтовний перелік питань до модулів:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Місце та значення навчальної дисципліни «Проблеми екологічної безпеки». 2) Предмет, мета та міждисциплінарні зв'язки навчальної дисципліни «Проблеми екологічної безпеки». 3) Загальний зміст та навчальні елементи, що підлягають вивченню з навчальної дисципліни «Проблеми екологічної безпеки». 4) Історія становлення поняття «Екологічна безпека». 5) Дати визначення терміну «національна безпека» і в яких аспектах він використовувався. Національна безпека за весь післявоєнний період. 6) Основні аргументи екологічної безпеки при включенні в концепцію національної безпеки. 7) Аналіз попередніх досліджень екологічної безпеки. 8) В чому полягає регіональна небезпека? 9) Типи та класи екологічної небезпеки. 10) Види і підвиди техногенного класу екологічної небезпеки. 11) Основні категорії формування регіональної екологічної небезпеки. 12) Основні закономірності формування екологічної небезпеки. 13) Екологічна безпеки за визначеннями різних вчених. 14) Вимоги щодо формування і гармонійного поєднання природної, виробничої та соціальної системи якими повинна відповідати нова система. 15) Чотири основних рівня екологічної безпеки за В.Ю. Некосом. 16) Класифікація потреб людини за М.Ф. Реймерсом. 17) Екологічні кризи, які зумовлені як природними причинами, так і

діяльністю людини.

18) Сучасна екологічна криза.

19) Виділіть групи екологічних небезпек. Їх характеристика.

20) Розрахунок еколого-геологічного ризику (ЕГР).

21) Принципи на яких ґрунтується Міжнародне співробітництво в галузі вирішення екологічних проблем.

22) Міжнародні організації, що займаються питанням охорони довкілля.

23) З чим пов'язана проблема відсутності загально визнаної системи термінів, понять та визначень у екологічній безпеці?

24) Об'єкти та суб'єкти екологічної безпеки.

25) Аналіз наукового напрямку «Екологічна політика».

26) Що розуміють під «екологічним нормативом»?

27) Загроза. Поділ загроз.

28) Ризик. Поділ ризиків.

29) Суть основних екологічних законів.

30) Принципи екологічної безпеки.

31) Головні риси екологічної безпеки.

32) Основні критерії екологічної безпеки.

33) Головна мета системи екологічної системи України.

34) Національні інтереси України в екологічній сфері.

35) Екологічна політика та безпека держави.

36) Державна система забезпечення екологічної безпеки.

37) Основні напрями забезпечення національної безпеки в екологічній сфері відповідно до закону України «Про основи національної безпеки України».

38) Інші напрями забезпечення національної безпеки в екологічній сфері.

39) Нові види зброї для руйнування держав із середини за допомогою непрямих військових дій.

40) Основні засоби ведення екологічних війн.

41) Основні нетрадиційні загрози для України.

42) Транскордонні проблеми в Україні ви можете виділити.

43) Екологічне право та його складник право екологічної безпеки, яке слід розглядати як:

44) Як соціальна категорія Екобезпека чим характеризується?

45) Як Законодавець визначає екологічну безпеку?

46) В яких аспектах може розглядатися Екологічна безпека?

47) Що є Об'єктами екологічної безпеки відповідно до ст. 3 Закону «Про основи національної безпеки України»?

48) Що є Суб'єктами забезпечення екологічної безпеки?

49) Види екологічної безпеки за територіальним принципом та способами забезпечення.

50) Види екологічної безпеки за об'єктами охорони. Залежно від причин порушення екологічної безпеки розрізняють:

51) Диференціація Екобезпеки залежно від екологічно небезпечних видів діяльності. Дати аналіз двом видам.

52) Поділ Державно-правових заходів в галузі екологічної безпеки.

53) Організаційно-превентивні заходи.

- 54) Обліково-установчі та реєстраційні заходи.
- 55) Експертно-оціночні та інформаційно-прогностичні заходи.
- 56) Регулятивно-стимулюючі та розпорядчо-виконавчі заходи.
- 57) Охоронно-відновлювальні та забезпечувальні заходи.
- 58) Екологічне законодавство та судовий захист громадян.
- 59) Суть терміну «Екологічний ризик». Риси екологічного ризику.
- 60) Адміністративна відповідальність у галузі забезпечення екологічної безпеки.
- 61) Кримінальна відповідальність у галузі забезпечення екологічної безпеки.
- 62) Цивільно-правову відповідальність у галузі забезпечення екологічної безпеки.
- 63) Поняття надзвичайних екологічних ситуацій, її основні елементи.
- 64) Класифікації надзвичайних екологічних ситуацій.
- 65) Поняття і правовий режим зон надзвичайних екологічних ситуацій.
- 66) Зона надзвичайної екологічної ситуації. Підстави для оголошення окремої місцевості зоною надзвичайної екологічної ситуації.
- 67) Правовий режим зони надзвичайної екологічної ситуації.
- 68) Правові заходи щодо забезпечення населення та територій, запобігання та ліквідації наслідків надзвичайної екологічної ситуації.
- 69) Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.
- 70) На чому базуються Принципи захисту?
- 71) Запобігання виникненню надзвичайних екологічних ситуацій.
- 72) Екологічна ситуація в Україні.
- 73) Надзвичайна екологічна ситуація та надзвичайна ситуація техногенно-природного характеру.
- 74) Природні небезпечні явища і процеси в Україні.
- 75) Землетруси, зсуви та просідання – як природні небезпечні явища і процеси.
- 76) Підтоплення, повені і паводки – як природні небезпечні явища і процеси.
- 77) Селі, селеві потоки і снігові лавини – як природні небезпечні явища і процеси.
- 78) Лісові пожежі і пожежі на сільськогосподарських угіддях селі та селеві потоки – як природні небезпечні процеси.
- 79) Епідемії та епізоотії в Україні.
- 80) Техногенні небезпечні явища і процеси.
- 81) Радіаційна та хімічна небезпека в Україні.
- 82) Вибухонебезпечні та пожежонебезпечні об'єкти, небезпека від зруйнування гідротехнічних споруд в Україні.
- 83) Небезпека: енергетична, транспортна і від руйнування металевих і залізобетонних конструкцій.
- 84) Екологічні наслідки російської агресії в Україні.
- 85) Проблема відходів в Україні.
- 86) Забруднення і деградація ґрунтів.
- 87) Забруднення поверхневих і підземних вод.
- 88) Основні причини виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру.

- 89) Основні напрями державної політики щодо техногенно-екологічної безпеки.
- 90) Основні заходи превентивної діяльності щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій техногенного походження.
- 91) За характером походження подій, які зумовлюють виникнення надзвичайних ситуацій на території України, розрізняють які їх види?
- 92) Дати аналіз класифікації надзвичайних ситуацій екологічного характеру.
- 93) Якими є причини надзвичайних ситуацій екологічного характеру?
- 94) Надзвичайні екологічні ситуації: суть, фактори виникнення, заходи по їх запобіганню.
- 95) Надзвичайні ситуації техногенного характеру. Їх класифікація.
- 96) Транспортні надзвичайні ситуації.
- 97) Радіаційні надзвичайні ситуації.
- 98) Надзвичайні ситуації соціально-політичного характеру.
- 99) Виділіть підходи до оцінки екологічних втрат.
- 100) Міжнародний досвід оцінки соціально-економічних наслідків надзвичайних ситуацій.
- 101) Надзвичайні ситуації регіонального характеру.
- 102) Надзвичайні ситуації соціально-економічної природи.
- 103) Надзвичайні ситуації політичної природи.
- 104) Надзвичайні ситуації глобального характеру.
- 105) Запобігання виникненню надзвичайних ситуацій.
- 106) Стратегія еколого-безпечної політики.
- 107) Новітні підходи до надзвичайних ситуацій і катастрофічних явищ.
- 108) Економіка техногенної безпеки.
- 109) Вітчизняне право та державна політика в сфері екологічної безпеки.
- 110) Гуманітарні аспекти екологічної безпеки.
- 111) Військова небезпека та її вплив на екологічну безпеку в Україні.
- 112) Основні групи екологічних правових норм в Україні.
- 113) Земельне законодавство України.
- 114) Надрове (гірниче) законодавство України.
- 115) Лісове законодавство України.
- 116) Водне законодавство України.
- 117) Законодавство про тваринний і рослинний світ.
- 118) Правове регулювання реалізації екологічного управління в Україні.
- 119) Шляхи екологічного управління в Україні вдосконалення.
- 120) Міжнародне право в сфері екологічної безпеки.
- 121) Міжнародна політика в сфері екологічної безпеки.
- 122) Декларація «Про право та розвиток».
- 123) Енвайронменталізм як напрям у міжнародній політиці.
- 124) Екологічна безпека Карпат.
- 125) Екологічна безпека гірничопромислових територій і нафтогазопромислів.
- 126) Екологічна безпека малих річок України.
- 127) Заходи щодо деградації малих річок.
- 128) Аналіз розвитку екологічних небезпек басейну Дніпра та

	<p>дніпровських водосховищ.</p> <p>129) Найактуальніші проблеми басейну Дніпра.</p> <p>130) Які цілі переслідують взаємопов'язані комплекси заходів за пріоритетними напрямками? Яку особливу роль при цьому відводиться?</p> <p>131) Екологічна безпека акваторій Чорного і Азовського морів.</p> <p>132) Поняття ризику – ймовірнісна та збиткова моделі.</p> <p>133) Безпосередній ризик; опосередкований ризик.</p> <p>134) Потенційно небезпечний об'єкт.</p> <p>135) Оцінка ризику для прийняття ефективних рішень.</p> <p>136) Медико-гігієнічний ризик.</p> <p>137) Природні чинники фонового ризику.</p> <p>138) Ризики для життя і здоров'я людини.</p> <p>139) Ризики, пов'язані з професійною діяльністю людини.</p> <p>140) Припустимий і примусовий ризики.</p> <p>141) Ризики стосовно навколишнього середовища.</p> <p>142) Ризики техногенної природи.</p> <p>143) Щільність аварій і шляхи зниження ризику виникнення небажаних технічних ситуацій.</p>
Опитування	Опитування студентів проводиться в усній формі, у формі бесіди. Модульний контроль у формі тестування.

2 Приклад розподілу балів з курсу «Проблеми екологічної безпеки»

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1.						100
T1	T2	T3	T4-T5	T6	M1	
10	10	10	10	10	50	

T1, T2, T3T6 – теми семінарських занять.

M1 – модульна контрольна робота по тематиці змістового модуля.

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою.

M1 студент пише після прослуховування лекційних тем 1-6

Шкала оцінювання: вузу, національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C		
61-70	D	задовільно	
51-60	E		
21-50	FX	незадовільно	не зараховано
0-20	F	незадовільно (без права перездачі)	не зараховано (без права перездачі)

Схема курсу «Проблеми екологічної безпеки»

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1.	<p>Тема 1. Місце та значення навчальної дисципліни «Проблеми екологічної безпеки».</p> <p>1.1. Мета, завдання та структура курсу.</p> <p>1.2. Екологічна безпека: основні поняття та визначення.</p> <p>1.3. Екологічна безпека – головна проблема ХХІ століття: основні аспекти екологічної безпеки, оцінка рівня екологічної небезпеки, міжнародні аспекти екологічної безпеки і міжнародне співробітництво у галузі охорони природи.</p>	<p>Лекція.</p> <hr/> <p>Самостійна робота</p>	<p>1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с.</p> <p>2. Екологічна безпека та економіка: монографія. [Електронний ресурс]. URL: https://www.researchgate.net/publication/339847190_Ekologicna_bezpeka_ta_ekonomika_monografia_MI_Sokur_V_M_Smandij_EK_Babec_VS_Bileckij_I_E_Melnikova_OV_Harlamova_LS_Seludcenko_-_Kremencuk_PP_Serbatih_OV_2020_-_240_s.</p> <p>3. Екологічна безпека територій [Електронний ресурс]: колективна монографія / Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко, Л. М. Архипова [та ін.]; за ред. Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко. - Івано-Франківськ : Голіней, 2014. - 442 с. - режим доступу: http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4124.</p> <p>4. Екологічна та біологічна безпека України: колективна монографія. / за науковою редакцією О.І. Дребот, А.І. Парфенюк. Київ: Видавництво НУБІП України, 2022. 322 с. [Електронний ресурс]. URL: https://www.agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/Monography/230178N_merged.pdf.</p> <p>5. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. – К.: НІСД, 2012. – 308 с.</p>	<p>2 год.</p> <hr/> <p>Основні проблеми екологічної безпеки в Україні (4 год).</p>	<p>1 заняття.</p>

			<p>6. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека та охорона довкілля. Монографія. К.: Основа, 2012. 514 с.</p> <p>7. Кузьмина В. А. Екологічна безпека: Конспект лекцій. Одеса: Вид-во ТЕС, 2013. 131 с.</p> <p>Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник. К., 2017. 267 с.</p> <p>8. Ivanyshyn V.V., Stelmashchuk A.M. Leskiv I.Yu. Formation of the system of indicators of ecological security of Ukraine. Sustainable development of economy. International scientific and production journal. 1, 2018 (38). P. 3-7.</p> <p>9. Sokolenko L. F., Tiutiunyk I. V. and D. V. Leus. Ecological and Economic Security Assessment in the System of Regional Environmental Management: A Case Study of Ukraine. International Journal of Ecology & Development Year 2017; Volume 32, Issue No. 3; Int. J. Ecol. Dev. P. 27-35.</p>		
2.	Тема 1. Стратегія управління екологічною безпекою.	<p>Семінарське заняття. Доповідь, бесіда, обговорення.</p>	<p>1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін. Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с.</p> <p>2. Буравльов Є.П. Основи сучасної екологічної безпеки. К., 2000. 206 с.</p> <p>3. Малишко М. І. Основи екологічного права України. К.: МАУП, 1999. 52 с.</p> <p>4. Дробноход М. І., Вольвач Ф. В., Дрюканов В. Г. та ін. Стійкий екологічно безпечний розвиток і Україна: Навч. посіб. К., 2002. 100 с.</p> <p>5. Екологічна безпека: проблеми і шляхи вирішення: зб. наук. Статей XVIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 15-16 вересня 2022 р.) / УКРНДІЕП., 2022. – 364 с. [Електронний ресурс]. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15680/1/КондратенкоОМ_БабакінВМ_КрасновВА_СемикінВМ_УкрНДІЕП_2022.pdf.</p> <p>6. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. [Електронний ресурс]. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/20</p>	2 год.	1 заняття.
		Самостійна робота.			Підготувати доповідь та презентацію по темі 1: «Стратегія управління екологічною безпекою» (8 год).

			13-04/Ivanyuta_mon-64d60.pdf 7. Сівак В. К., Солодкий В. Д. Основи екологічної безпеки територій та акваторій: Навчальний посібник. Чернівці, 2000. 156 с. 8. Яцик А. В. Екологічна безпека в Україні. К., 2003. 216 с.		
3.	Тема 2. Екологічна безпека: поняття та інструментарій дослідження. 2.1. Основні поняття та виміри екологічної безпеки. 2.2. Екологічні кризи та екологічні катастрофи, їх класифікація.	Лекція. Самостійна робота	1. Буравльов Є.П. Основи сучасної екологічної безпеки. К., 2000. 206 с. 2. Буравльов Є. П. Безпека навколишнього середовища. К., 2000. 320 с. 3. Гайченко В. А., Коваль Г. М., Буравльов Є. П. Основи безпеки життєдіяльності людини. К.: МАУП. 2006. 205 с. 4. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека та охорона довкілля. Монографія. К.: Основа, 2012. 514 с. 5. Екологічна безпека територій: колективна монографія. / Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. та ін. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361 с. 6. Петрук В. Г., Клименко М. О., Мудрак О. В. Вступ до фаху. Підручник для студентів напряму підготовки 6.040106 “Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансоване природокористування”. Вінниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2011. 203 с.	2 год.	1 заняття.
4.	Тема 2. Екологічне законодавство та реалізація державної екологічної політики в сфері екологічної безпеки.	Семінарське заняття. Доповідь, бесіда, обговорення.	1. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. – К.: НІСД, 2012. – 308 с. 2. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія [Електронний ресурс]. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-04/Ivanyuta_mon-64d60.pdf . 3. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека та охорона довкілля. Монографія. К.: Основа, 2012. 514 с.	2 год.	1 заняття.
				Вивчення основних понять і термінів пов'язаних з екологічною безпекою (4 год).	

		Самостійна робота.	<p>4. Екологічна безпека територій: колективна монографія. / Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361с.</p> <p>5. Екологія і закон. / За ред. В. І. Андрійцева. К.: Юринком Інтер, 1997. Т. 2.</p> <p>6. Качинський А. Б., Хміль Г. А. Екологічна безпека України: аналіз, оцінка та державна політика. К., 1997. 127 с.</p> <p>7. Малишко М. І. Основи екологічного права України. К.: МАУП, 1999. 52 с.</p> <p>8. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник. К., 2017. 267 с.</p>	Підготувати доповідь та презентацію по темі 2: «Екологічне законодавство та реалізація державної екологічної політики в сфері екологічної безпеки» (8 год).	
5.	<p>Тема 3. Екологічна безпека як складова національної безпеки.</p> <p>3.1. Екологічна безпека в системі національної безпеки.</p> <p>3.2. Національний інтерес у сфері екологічної безпеки.</p> <p>3.3. Ціннісний зміст екологічної безпеки.</p>	Лекція.	<p>1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с.</p> <p>2. Гайченко В. А., Коваль Г. М., Буравльов Є. П. Основи безпеки життєдіяльності людини. К.: МАУП. 2006. 205 с.</p> <p>3. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. К.: НІСД, 2012. 308 с.</p>	2 год.	1 заняття.
		Самостійна робота.	<p>4. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків : монографія [Електронний ресурс]. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-04/Ivanyuta_mon-64d60.pdf.</p> <p>5. Кузьмина В. А. Екологічна безпека: Конспект лекцій. Одеса: Вид-во ТЕС, 2013. 131 с.</p> <p>6. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник. К., 2017. 267 с.</p>	Аналіз основних аспектів екологічної безпеки як складової національної безпеки (4 год.).	
6.	Тема 3. Оцінка ризику.	Семінарське заняття.	<p>1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с.</p> <p>2. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і</p>	2 год.	1 заняття.
		Доповідь, бесіда, обговорення.			

		Самостійна робота.	ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. – К. : НІСД, 2012. – 308 с. 3. Екологічна безпека територій: колективна монографія. Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. та ін. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361 с. 4. Сівак В. К., Солодкий В. Д. Основи екологічної безпеки територій та акваторій: Навчальний посібник. Чернівці, 2000. 156 с. 5. Яцик А. В. Екологічна безпека в Україні. К., 2003. 216 с.	Підготувати доповідь та презентацію по темі 3: «Оцінка ризику» (8 год).	
7.	Тема 4. Методологічні засади дослідження екологічної безпеки. 4.1. Екологічна безпека як предмет комплексного наукового дослідження. 4.2. Принципи та пріоритети політики екологічно безпечного розвитку.	Лекція.	1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с. 2. Екологічна безпека територій: колективна монографія. / Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. та ін. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361 с. 3. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник. К., 2017. 267 с. 4. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. [Електронний ресурс]. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-04/Ivanyuta_mon-64d60.pdf .	2 год.	1 заняття.
		Самостійна робота.		Основні методи та методологія дослідження екологічної безпеки (4 год).	
8-9.	Тема 4-5. Оцінка сучасного стану екологічної безпеки екосистем України.	Семінарське заняття. Доповідь, бесіда, обговорення.	1. Бровдій В. Н., Гаца О. О. Екологічні проблеми України (проблеми неогеніки): Навч. Посіб. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2000. 111 с. 2. Буравльов Є. П., Гетьман В. В. Управління техногенною безпекою України. К., 2006. 205 с. 3. Гайченко В. А., Коваль Г. М., Буравльов Є. П. Основи безпеки життєдіяльності людини. К.: МАУП. 2006. 205 с. 4. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. К.: НІСД, 2012. 308с.	4 год.	2 заняття.

		Самостійна робота.	<p>5. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія [Електронний ресурс]. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2013-04/Ivanyuta_mon-64d60.pdf.</p> <p>6. Зеркалов Д. В. Екологічна безпека та охорона довкілля. Монографія. К.: Основа, 2012. 514 с.</p> <p>7. Екологічна безпека територій: колективна монографія. / Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. та ін. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361с.</p> <p>8. Купінець Л.Є. Екологічна безпека аграрного землекористування: теорія і механізми забезпечення: монографія / Л.Є. Купінець, О.В Жавнерчик; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. – Одеса: ІПРЕЕД НАНУ, 2016. – 316 с. [Електронний ресурс]. URL: http://eprints.library.odku.edu.ua/id/eprint/2820/1/Kupinets_Zhavnerchik_Ekol_bezp_2016.pdf.</p>	Підготувати доповідь та презентацію по темі 3: «Оцінка сучасного стану екологічної безпеки екосистем України» (10 год).	
10.	<p>Тема 5. Оцінка сучасного стану екологічної безпеки екосистем України.</p> <p>5.1. Екологічні проблеми атмосферного повітря, природних вод та ґрунтів в Україні.</p> <p>5.2. Ресурсно-екологічна безпека та техногенно-радіаційна небезпека в Україні.</p> <p>5.3. Еколого-техногенні проблеми промислових та побутових відходів.</p> <p>5.4. Біосфера і стан здоров'я людини.</p> <p>5.5. Екологічні наслідки російської агресії в Україні.</p>	Лекція.	<p>1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с.</p> <p>2. Гайченко В. А., Коваль Г. М., Буравльов Є. П. Основи безпеки життєдіяльності людини. К.: МАУП. 2006. 205 с.</p> <p>3. Екологічна безпека територій [Електронний ресурс]: колективна монографія. / Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко, Л. М. Архипова [та ін.] ; за ред. Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко. - Івано-Франківськ : Голіней, 2014. - 442 с. - режим доступу: http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4124.</p> <p>4. Екологічна та біологічна безпека України: колективна монографія / за науковою редакцією О.І. Дребот, А.І. Парфенюк. Київ: Видавництво НУБІП України, 2022. 322 с. [Електронний ресурс]. URL: https://www.agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/Monography/230178N_merged.pdf.</p>	2 год.	1 заняття.

		Самостійна робота.	<p>5. Екологічна безпека: проблеми і шляхи вирішення: зб. наук. Статей XVIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 15-16 вересня 2022 р.) / УКРНДІЕП., 2022. 364 с. [Електронний ресурс]. URL: http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15680/1/КондратенкоОМ_БабакінВМ_КрасновВА_СемикінВМ_УкрНДІЕП_2022.pdf.</p> <p>6. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. – К. : НІСД, 2012. – 308 с.</p> <p>7. Купінець Л.Є. Екологічна безпека аграрного землекористування: теорія і механізми забезпечення: монографія. / Л.Є. Купінець, О.В Жавнерчик ; НАН України, Ін-т пробл. ринку та екон.-екол. дослідж. Одеса : ІПРЕЕД НАНУ, 2016. 316 с. [Електронний ресурс]. URL: http://eprints.library.odeku.edu.ua/id/eprint/2820/1/Kupinets_Zhavnerchyk_Ekol_bezp_2016.pdf.</p> <p>8. Хилько М. І. Екологічна безпека України: Навчальний посібник. К., 2017. 267 с.</p>	Аналіз та оцінювання сучасного стану екологічної безпеки (4 год).	
11.	<p>Тема 6. Основні напрямки державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України.</p> <p>6.1. Державна система контролю і управління охороною навколишнього природного середовища.</p> <p>6.2. Соціально-економічні та промислові аспекти екологічної безпеки.</p> <p>6.3. Екологізація науки, техніки і виробництва.</p> <p>6.4. Створення та розповсюдження екологічно сприятливих технологій.</p> <p>6.5. Біобезпека в Україні. Ризики з генетично модифікованими продуктами.</p>	<p>Лекція.</p> <p>Самостійна робота.</p>	<p>1. Андронов В. А., Домбровська С. М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с.</p> <p>2. Дробноход М. І., Вольвач Ф. В., Дрюканов В. Г. та ін. Стійкий екологічно безпечний розвиток і Україна: Навч. посіб. К., 2002. 100 с.</p> <p>3. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. – К. : НІСД, 2012. – 308 с.</p> <p>4. Екологічна безпека територій: колективна монографія. / Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. та ін. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361с.</p> <p>5. Качинський А. Б., Хміль Г. А. Екологічна безпека України: аналіз,</p>	2 год.	1 заняття.
				Аналіз основних напрямків державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці (4 год).	

	6.6. Гуманітарні аспекти екологічної безпеки. 6.7. Військова небезпека та її вплив на екологічну безпеку в Україні.		оцінка та державна політика. К., 1997. 127 с. 6. Сівак В. К., Солодкий В. Д. Основи екологічної безпеки територій та акваторій: Навчальний посібник. Чернівці, 2000. 156 с.		
12.	Тема 6. Основні напрями державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України.	Семінарське заняття. Доповідь, бесіда, обговорення. Написання модуля.	1. Андронов В. А., Домбровська С.М., Ковальчук В. Г., Крюков О. І. та ін Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с. 2. Дробноход М. І., Вольвач Ф. В., Дрюканов В. Г. та ін. Стійкий екологічно безпечний розвиток і Україна: Навч. посіб. К., 2002. 100 с. 3. Іванюта С. П. Екологічна та природно-техногенна безпека України: регіональний вимір загроз і ризиків: монографія. С. П. Іванюта, А. Б. Качинський. К.: НІСД, 2012. 308 с. 4. Екологічна безпека територій: колективна монографія. / Адаменко Я. О., Адаменко О. М., Архипова Л. М., Гладун Я. Д., Зорін Д. О. та ін. Івано-Франківськ: Голіней, 2014. 361 с. 5. Екологічна безпека територій [Електронний ресурс]: колективна монографія. / Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко, Л. М. Архипова [та ін.]; за ред. Я. О. Адаменко, О. М. Адаменко. - Івано-Франківськ: Голіней, 2014. - 442 с. - режим доступу: http://elib.chdtu.edu.ua/e-books/4124 . 6. Екологічна та біологічна безпека України: колективна монографія. / за науковою редакцією О.І. Дребот, А.І. Парфенюк. Київ: Видавництво НУБІП України, 2022. 322 с. [Електронний ресурс]. URL: https://www.agroeco.org.ua/wp-content/uploads/Publications/Monography/230178N_merged.pdf . 7. Екологічна безпека: проблеми і шляхи вирішення: зб. наук. Статей XVIII Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 15-16 вересня 2022 р.). / УКРНДІЕП., 2022. 364 с. [Електронний ресурс]. URL:	2 год.	1 заняття.
		Самостійна робота.		Підготувати доповідь та презентацію по темі 6: «Основні напрями державної політики щодо нейтралізації загроз екологічній безпеці України» (8 год.).	

		<p>http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/15680/1/КондратенкоОМ_БабакинВМ_КрасновВА_СемикинВМ_УкрНДІЕП_2022.pdf.</p> <p>8. Качинський А. Б., Хміль Г. А. Екологічна безпека України: аналіз, оцінка та державна політика. К., 1997. 127 с.</p> <p>9. Сівак В. К., Солодкий В. Д. Основи екологічної безпеки територій та акваторій: Навчальний посібник. Чернівці, 2000. 156 с.</p>		
--	--	--	--	--